

DREGERA

ABRIL-MAIG-JUNY 84

COLLA EXCURSIONISTA CASSANENCA

Després de la Festa

La vida del poble dels darrers dies ha girat entorn de la Festa Major; una Festa que ha tingut especials connotacions, ... de segur que la que la definiria més seria la de la participació!

Només en dos anys l'actual comissió de Festes ha aconseguit que els actes de la Festa Major siguin atractius per a tothom, que els cassanencs restem a Cassà, i que es col.labori i participi de la Festa més que mai.

I, ..., quan encara ressonen els compassos de la darrera sardana festívola, ja entrem a l'estiu, és a dir, les vacances escolars, i per a nosaltres els Campaments d'estiu, que ens permeten de canviar el ritme de vida, i de gaudir del contacte directe i intens de la natura.

Cada any hi ha més nens i nenes de Cassà que volen venir a les nostres acampades, que tot l'any esperen amb il.lusió aquestes dates; sota de tot això, una colla que en fa els preparatius, encara potser amb més il.lusió, i que volen ésser més per repartir millor les tasques de preparació; i finalment, uns pares que també hi col.laboren amb el que poden, ja que també gaudeixen recordant unes estones viscudes quan eren més petits, enmig de les muntanyes, capbussant-se en una gorga d'aigua gelada però ben cristal·lina, recorrent paratges del nostre país, coneixent-ne la gent i els costums, estimant cada dia més la nostra terra.

A tots, bones vacances!

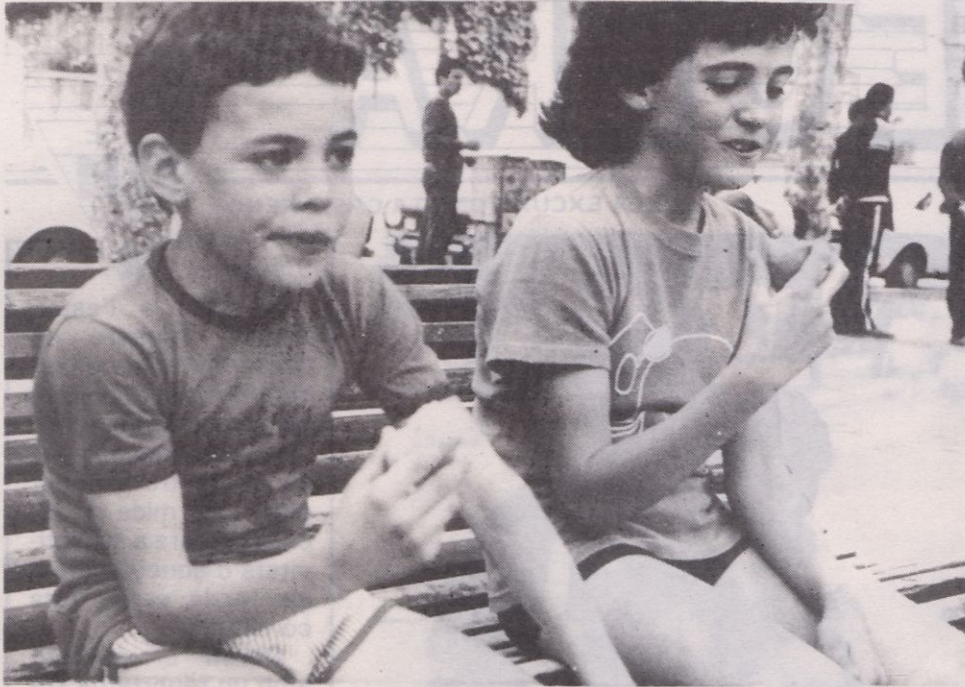
Sumari

Ja som a l'estiu. Aquest número de Drecera ve a ser un resum del que han estat les activitats de la Colla Excursionista des de la nostra anterior cita i una mica de reclam de cara a les activitats d'aquest estiu a les quals esteu tots convidats.

Obrim el número amb un reportatge sobre la passada **Marxa de Primavera** i continuem parlant del **campament de Setmana Santa** i altres activitats relacionades amb la Colla.

El reportatge principal d'aquest número estarà dedicat a la **Festa literària de la Colla**, a la qual dediquem cinc planes (5-9).

Després parlem del **moviment Rialles** i la seva implantació a Cassà (plana 10); dels **refugis de Catalunya** (plana 11); de botànica, amb l'habitual secció de **Xavier Vinyes** (plana 12); i de la nostra **història**, amb un nou estudi de **Narcís Puigdevall** (plana 13); en l'apartat de cultura recordem el **centenari de Carner** (plana 14) i en el **De tot arreu** parlem de les darreres activitats dutes a terme al món de l'excursionisme i muntanyisme català i d'arreu del món. L'habitual agenda clou aquest número d'estiu de Drecera. **Tornarem al setembre!**

Els més petits, recuperant energies a l'arribada

Han estat els primers

Així es va fer la marxa

El dia 27 de maig darrer tingué lloc la VI Marxa de Primavera. A 2/4 de 7 del matí uns 200 participants prengueren la sortida des del passeig Vilaret.

El dia s'havia aixecat ennuvolat i semblava que d'un moment a l'altre la pluja, que havia anat caient, gairebé a diari tot al llarg del mes, tornaria a ser present i obligaria a suspendre la marxa. La veritat és, però, que malgrat les nuvolades que cobriren constantment el firmament, els marxaires pogueren fer tot el recorregut sense mullar-se l'esquena.

Hi hagué, això sí, durant el recorregut, alguna anècdota que recollirem dels mateixos marxaires, per cert, d'alguns dels primers d'acabar la ruta: el seu comentari fou que del Bugangó pujant cap a cal Morrofred la senyalització no era suficient i que havia anat a sortir prop de LLambilles, això l'obligà a tornar endarrera i buscar novament el camí correcte. Segur que si no hagués errat el camí hauria arribat el primer; ara, sobre la mala senyalització, hem de creure que la despistada fou deguda a la rapidesa que portava el participant, que li féu traspasar algun senyal de pas prohibit sense adonar-se'n, ja que la resta de participants, creiem, no tingueren cap problema en aquest sentit.

Una altra anècdota és que alguns dels marxaires arribaren al 1r. control abans que els controladors, això fa ressaltar la gran categoria i preparació física d'aquests participants que des d'aquí volem encoratjar a continuar en aquesta línia.

Els que ja han arribat aplaudeixen i animen els qui ho van fent

Sembla que el control n.2, a Sant Mateu de Montnegre, va ser el que tingué millor acollida entre els participants, cosa comprensible si es té en compte que en aquest control hom hi podia fer una pausa i recuperar les energies perdudes tot menjant els gustosos entrepans que un grup de joves preparava per als esforçats marxaires.

El control n.3, a can Carreres de Sta. Pelaia, fou el de les reclamacions. Reclamacions que, val dir-ho, eren fetes amb un to amable i fins i tot amb hu-

mor. El 1r. participant, que passà pel control pels volts de 3/4 de 8, ens comentava que havia augmentat de pes, observació que no entenguérem, ja que el vam veure amarat de suor, i en notar la nostra estranyesa ens va aclarir que en començar la marxa les botes que portava pesaven 1/2 kg. i ara com a mínim en pesaven 3, de kg., a causa de l'aigua que cobria molts troços de camí i que li havia entrat dins el calçat. De totes maneres no semblava pas que això l'afectés massa, ja que amb la mateixa

Dos marxaires amb molt delit

celeritat amb què havia arribat va desaparèixer camí enllà, direcció de les Comes d'en Sitges.

La majoria de participants ens anaren comentant al llarg del matí que bona part del camí de pujada que segueix pel costat del Torrent d'en Carreres estava cobert d'aigua i que havien quedat molls fins a mitja cama. En compensació a les dificultats que havien trobat, els anàvem oferint el que teníem: sucres, taronges, llimones, aigua..., en parlar d'això darrer, que oferíem sense cap mala intenció, la reacció solia ser un xic violenta i ens contestaven, no pas tothom, que d'aigua n'estaven fins als nassos. Fins i tot n'hi hagué un que, aixecant la cama enlaire, ens volia convidar a beure, i ho hauríem pogut fer, ja que un regalim, com de gallet de cantir, que li sortia de la bota, va estar rajant força estona.

Cal dir, però, que, deixant de banda el contratemps de l'aigua, que per a molts no fou res més que una nova experiència a tenir en compte, l'opinió general fou que la marxa era una de les més boniques que havien fet per les Gavarres.

Bé, tothom continuà el camí amb tota normalitat cap al 4t. control, que es trobava a l'ermita de Sant Cristòfol, i d'allà es dirigiren cap a Cassà, al passeig Vila-ret, on foren obsequiats amb un record de la marxa i si volien podien gaudir novament dels entrepans per a restaurar forces.

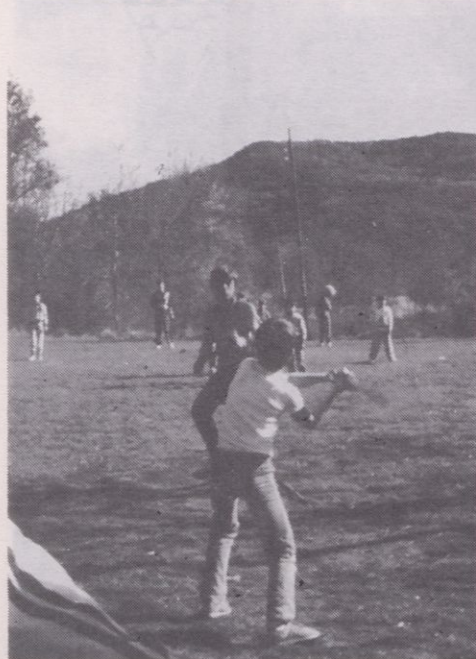
S'hi podia anar fins i tot amb la pilota per fer un partidet

Per últim, ens sembla que no podem fer altra cosa que felicitar tots els entusiastes participants i demanar a la «Colla» i als seus col.laboradors que continuïn aquesta tasca de fer-nos conèixer nous racons de les Gavarres, i també encoratjar l'amic Jaume Abel que continuï com fins ara, cercant, amb la seva perspicàcia, nous itineraris per a les proximes marxés.

J.M. i E.M.
Fotos: Eloi i Paco

Al Passeig, l'arribada i la sortida

Hem celebrat els quatre anys de la secció infantil

Campament de Setmana Santa a Begudà

La secció infantil de la Colla vam celebrar el quart aniversari amb el campament de Setmana

Santa que vam realitzar els dies 16, 17 i 18 d'abril a la casa de colònies de Begudà.

En aquest campament va passar de tot i no va passar res. Ens explicarem; vam fer moltes activitats, com ja va essent habitual als campaments que fem amb la Colla, però a l'hora de recordar-ho no hi ha res que hi ressalti especialment; va ser un campament destinat al contacte amb la natura, a passar-ho bé, a fer exercici, també a jugar, i la veritat és que els tres dies ens van passar volant.

Vam ser 34 nens i nenes els que vam passar aquests tres dies a Begudà. Els que no hi havien estat mai ho van aprofitar per conèixer una mica els entorns de la zona i van gosar fer alguna exploració pel seu compte. Els que ja sabíem el que era Begudà vam aprofitar per gaudir-ne plenament. Ens ho vam passar molt bé, i quan em diuen que la secció infantil de la Colla ja porta quatre anys funcionant em sembla veure que aquest campament de Begudà és com un símbol d'aquests quatre anys. Tot molt ben organitzat, com si el campament funcionés ja tot sol. Vam celebrar els quatre anys, i que els quatre que vénen ens ho passem igual de divertit.

CARLES NADAL, MILLOR ESPORTISTA DE «LA COLLA». - *Com ja va essent tradicional any rera any, la Penya Barcelonista de Cassà i comarca va celebrar la seva festa anual amb un ball que va tenir per escenari el pavelló de Campllong. En el decurs de la festa es va escollir el millor esportista local en diverses especialitats i dels diversos clubs de Cassà i els seus entorns. Per part de la Colla Excursionista Càssanenca va sortir escollit com a millor esportista en Carles Nadal, destacat munyanenc i esquiador de la nostra entitat. Felicitats!*

La Festa literària

La divuitena edició de la Festa literària de la Colla Excursionista Casanenca ja ha quedat una mica enrera. Un any més gairebé un centenar de cassanencs ens vam aplegar a les taules instal·lades al menjador del col·legi públic per celebrar el sopar literari, i viure l'acte de lliurament als guanyadors dels diversos premis convocats. Un any més s'ha tirat endavant la Festa literària i tota la sèrie d'actes que l'acompanyen, des de les conferències que es van anar celebrant en les jornades anteriors a la del sopar fins a la fira del llibre que enguany, per imperatiu de les circumstàncies climatològiques, vam haver de celebrar en dues ocasions.

En les properes planes d'aquest número del nostre butlletí DRECERA hi trobareu una mica de resum escrit i gràfic del que va ser la Festa literària d'enguany, amb els veredictes dels jurats i el resum d'algunes de les intervencions dels diversos assistents.

Amb els problemes de sempre, la Festa ha tirat endavant; a tots els assistents, moltes gràcies i a tots els cassanencs, fins l'any vinent.

Els Veredictes

XV concurs de treballs infantils «Manuel Tolosà i Surroca»

A Cassà de la Selva, el dia 11 d'abril de 1984, reunit el Jurat del XV concurs de treballs infantils «Manuel Tolosà i Surroca» convocat per la Colla Excursionista Cassanenca, format per: Joaquim Massa, Montserrat Miralles i Mariona Olivé, un cop examinats els treballs presentats i fetes les oportunes deliberacions, acordà concedir els premis següents:

Premi «Viola» (9-10 anys) al treball *La Nineta*, del qual és autora Anna Sancho.

1r. accèssit a: *El viatge meravellós*, d'Elisenda Bernatellada.

2n. accèssit a: *La dama de la poma*, de Montserrat Casarres.

Premi «Clavell» (11-13 anys) al treball *Adéu bosc, adéu*, del qual és autora Eva Basart.

1r. accèssit a: *Els estris trapelles*, de Maritxell Abellí.

2n. accèssit a: *Aventures d'en Taff*, d'Elisabet Cañigüeral.

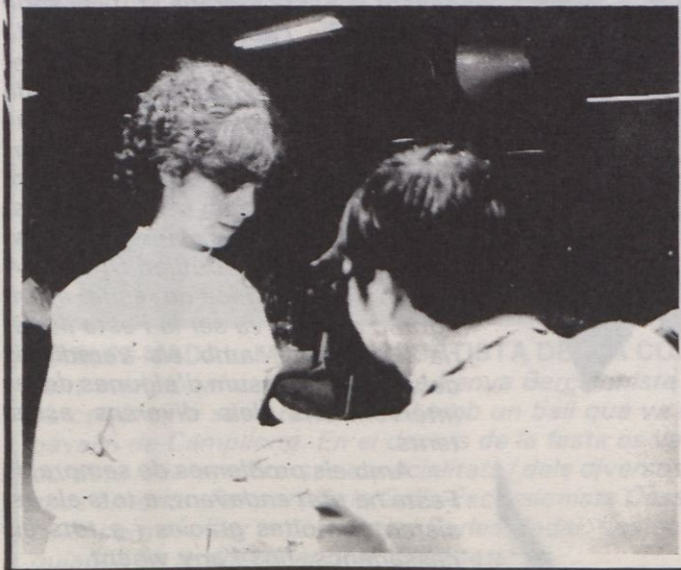
Premi «Rosa» (14-15 anys) al treball *La contaminació, allò que l'home...* del qual és autora Nuri Bernatellada.

1r. accèssit a: *La contaminació* de M. Lluïsa Gallardo.

2n. accèssit a: *La contaminació*, d'Enric València.

I perquè així consti, signem la present acta en el dia i lloc abans esmentats.

Joaquim Massa
Montserrat Miralles
Mariona Olivé

XVIIIè premi «la Colla» de narració

A la ciutat de Girona, el dia 8 d'abril de 1984.

Reunit el Jurat del divuitè premi «la Colla» de narració, convocat per la Colla Excursionista Cassanenca i que està format per: Narcís-Jordi Aragó i Masó, Joan Carreras i Péra, Joan Codolà i Suris, Narcís Puigdevall i Diumé i Josep Vila i Medinyà, un cop examinats els divuit treballs que enguany han optat al premi, acordà prendre en consideració els següents:

Què hagueres fet tu?, de Josep Soler i Bussé.

Pobre Aton, si ho sabies!, de Modest Mesa i Pongiluppi.

No acostumo a guardar cadàvers, d'Úrsula Valls i Campal.

Les guerres d'en Tófol i altres contes, de Josep Torroella i Prats.

Posi un esperit a la seva vida, de Francesc Carbó i Sanyer.

Vicis de pel.lícula, de Josep Empordà i Antull.

Lectura criminal, de Xavier Coromina i Camps.

Efectuada una primera votació, aquesta dóna els resultats següents:

<i>Què hagueres fet</i>	0 vots
<i>Pobre Aton</i>	4 vots
<i>No acostumo</i>	0 vots
<i>Les guerres</i>	0 vots
<i>Posi un esperit</i>	3 vots
<i>Vicis</i>	3 vots
<i>Lectura</i>	5 vots

Resten així eliminats els treballs *Què hagueres fet tu?*, *No acostumo a guardar cadàvers* i *Les guerres d'en Tófol i altres contes* i es produeix un empat entre *Posi un esperit a la seva vida* i *Vicis de pel.lícula*. Efectuada una votació de desempat, aquesta dóna com a resultat:

<i>Posi un esperit</i>	1 vot
<i>Vicis</i>	4 vots

Eliminada, doncs, l'obra *Posi un esperit a la seva vida*, es passa a a segona votació, que dóna com a resultat:

<i>Pobre Aton</i>	4 vots
<i>Vicis</i>	1 vot
<i>Lectura</i>	5 vots

Restant eliminat el treball *Vicis de pel.lícula*, es passa a la votació final que dóna com a resultat:

<i>Pobre Aton</i>	4 vots
<i>Lectura</i>	1 vot

Resta, doncs, proclamada guanyadora del divuitè premi «la Colla» de narració, l'obra *Pobre Aton, si ho sabies*, de la qual és autor Modest Mesa i Pongiluppi, de Barcelona.

I, perquè així consti, signem la present acta en el dia i lloc abans esmentats.

Narcís J. Aragó
Joan Carreras
Joan Codolà
Narcís Puigdevall
Josep Vila

Els parlaments

Joan Carreres i Péra, nou component del jurat del premi de Narració d'enguany, va ser l'encarregat de llegir el veredict del jurat i fer-ne el comentari a les obres presentades. En la seva secció diària al Punt-Diari, Joan Carreres comentava aquests premis de Cassà, per la qual cosa reproduïm aquell article com a resum de la seva dissertació en la Festa literària:

Joaquim Bosch i Codolà, el president de la Colla Excursionista Cassanenca, va cloure l'acte amb l'habitual missatge de cada any als assistents; aquest fou el seu parlament:

Hem de reconèixer que la narrativa de ficció, allò que la gent normal i corrent anomena «novel·la», no acaba de trobar el desllorigador a Catalunya. Les quinze obres presentades al «Bertrana» no fan sinó confirmar la crisi d'un gènere literari que s'arrossega d'anys i panys.

A la convocatòria d'enguany de «La Colla», de Cassà de la Selva, es presentaren disset obres. D'aquestes disset, n'hi havia deu o onze que no resistien una lectura seguida més enllà de trenta pàgines. I cinc o sis que podien arribar a la final i al mateix temps eren exponent d'uns nous corrents novel·listics que s'apunten d'uns anys ençà i que ens agradaria considerar.

Farem una petita valoració de les quatre novel·les finalistes del certamen de Cassà per adonar-nos dels nous aires que bufen entre els escriptors catalans, ja que es tracta tanmateix d'obres d'unes característiques molts especials:

4^a. Post un esperit a la seva vida, de Francesc Carbó i Sunyer. La novel·la d'aquest jove valor cassanenc mostra com la narrativa catalana també és capaç d'assumir tesis de divulgació, diguem-ne *l'Odissea de l'Espai* o *La guerra de les Galàxies*. A partir d'una anècdota simple que recorda vagament l'assumpte de les «cares» de Bélmez, en Francesc Carbó incorpora interessants aportacions tecnològiques, en tessitura autòctona.

3. Vicis de pel·lícula, de Josep Empordà i Antull. Son autèntics «sketch» de filmet, si voleu incoherents com la mateixa vida, però amb la força que té l'argument de l'absurd per a les generacions actuals. Un aspecte sorprenent és la prosa. En lloc de l'aridesa a què ens tenen acostumats les obres d'aquestes característiques, trobem un llenguatge poètic de gran força lírica.

2^a. Lectura Criminal de Xavier Coromina i Camps. En Xavier, finalista ja d'un Bertrana amb la novel·la *Per a qui es baten els ossos*, assaja aquí un gènere policíac amb la tècnica del «lexa-pren» de les joganeres cançons populars. L'argument es basa en tretze misteriosos morts que van apareixent successivament, sempre amb un paper a la boca. Les reiteracions donen a l'obra un ritme de feixuguesa, amorosit per l'excel·lent tècnica narrativa de l'escriptor.

1^a. L'obra guanyadora es titula *Pobre Aton si ho sabies*, de Modest Mesa i Pongiluppi. Novel·la transtemporal, se situa a l'Antic Egipte. Tota l'obra transcorre en una volguda transposició parabòlica, que permet efectuar-ne una doble lectura: La lluita entre els prosèlits de les dues religions per obtenir els favors del faraó té una actualització en la pugna actual entre els vells valors d'Occident i els sobrevinguts del tàndem russo-americà.

L'argument es desenvolupa en el ressò de les pel·lícules de Cecil B. de Mille, amb escenes on no manca el diàleg curt i viu, notes humorístiques a peu de pàgina i desenllaç poc original, però de fort impacte per al lector mitjà.

Els nostres escriptors assagen noves vies que connectin amb aquest món suggestiu i allora paorós on els homes duem suspensa damunt el cap l'espasa de Damocles. Si més no, són vies que, sense arribar als rànquings de les autopistes, tenen el trànsit fluid.

Joan Carreres i Péra

Aquesta setmana, en una de les xerrades que la Colla ha organitzat entorn de la festa d'enguany, es va debatre el tema de la cultura popular.

Les intervencions es mogueren sempre entre la cultura popular i la popularització de la cultura, sense acabar de diferenciar-se ben bé aquests dos conceptes.

Una preocupació constant de la Colla al llarg de la vida de la Festa literària ha estat la seva popularització, buscant-li nous enfocaments que fessin que arrelés més en la vila, buscant una més gran participació, vestint-la d'actes que tinguessin més ressò.

En aquell debat que esmentàvem es va jutjar el paper que l'escola juga en aquest fet cultural, criticant sobretot el fer homogeneïtzador que aquesta escola realitza.

Vivim uns temps de forts canvis en les actituds socials, fruit d'unes innovacions tecnològiques que no s'assimilen fàcilment a causa de la rapidesa amb la qual van apareixent. Es fa difícil de preveure la influència que aquests avenços aportaran a la nostra vida, i de quina manera afectaran l'ensenyament i l'educació.

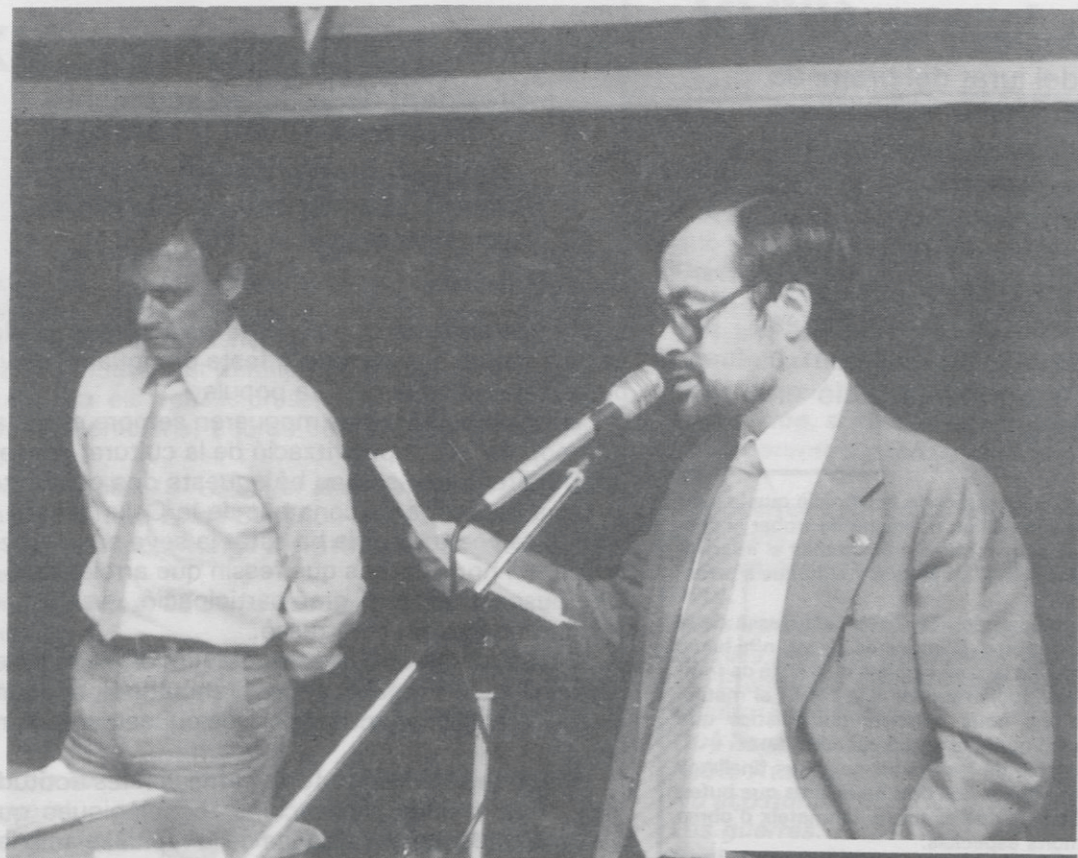
De segur que els avantatges seran grans, però cal preveure alguns dels seus inconvenients. El que sembla clar és que passarem d'una cultura de lletra impresa a una de visual. Aquest és l'aspecte que voldria ressaltar aquesta nit; si no som capaços de mantenir ben viva la nostra cultura estem perduts; si no ajudem al seu conreu per la infància no passarà gaire temps abans que el món no es recordi només en els llibres d'història.

Aquest és un tema que ens ha preocupat molt. Hem de posar tot l'esforç en la mainada que puja; que entronqui el seu viure amb les nostres tradicions i que això sigui corroborat pel seu fet quotidià. Que la flama de la cultura catalana no sigui només una cosa de museu; ha de continuar essent una realitat constant, des dels primers òrgans governatius fins al ciutadà que va a peu; que tots coneguïn, usin, respectin i treballin per la nostra cultura; la tan discutida normalització no és fàcil, hem de treballar-hi tots fent que el nostre país sigui respectat i tingut en compte per la seva fortalesa i capacitat de treball.

Siguem-ne conscients, des de les escoles i des de casa, des de l'Ajuntament i des del carrer, i fem que es popularitzi la nostra cultura autènticament popular; que de tot arreu s'aixequi el mateix clam: Units per Catalunya.

Visca Catalunya!

La imatge

El grup Rialles s'implanta a Cassà

El moviment Rialles nasqué a principi dels anys setanta, amb la finalitat d'ajudar la recuperació lingüística i cultural de Catalunya, donant gran importància a la promoció de tota mena d'espectacles per a nois i noies, que es caracteritzen per la seva qualitat estètica i pedagògica i que faciliten un arrelament a la cultura catalana.

Actualment, té com a finalitat promoure arreu de Catalunya grups de persones que organitzin espectacles per a la mainada d'acord amb les característiques esmentades.

Per a poder entrar dins el moviment Rialles, en primer lloc necessitàvem adherir-nos a alguna entitat local, que va ésser la Colla i l'Adev.

A partir d'ací hem anat fent fins ara uns deu espectacles diferents: el mes de febrer va ésser una obra de teatre-animació que el grup Garigots en va oferir, amb el seu bon fer, i que va fer fruit tots els assistents. El març vàrem tenir la projecció de la pel·lícula *La flauta dels sis barrufets*, la qual va ésser també un gran èxit.

Poc després, vam decidir de portar a terme altres activitats per a nois i noies,

a part dels espectacles; actes de tipus esportius o tallers. Així doncs, el divuit de març es va portar a terme una lliga de futbol amb bicicletes, en la qual van participar un total de seixanta nois i noies de diferents edats. El primer diumenge d'abril vàren tenir entre nosaltres *La llegenda de l'Atlàntida*, espectacle de molta qualitat i amb molts i encertats efectes especials. El mes de maig vingueren uns companys de Llagostera i ens varen representar l'obra *La princesa embriuada*. El mes de juny, coincidint amb la festa major, intentarem que la mainada tingués cada dia espectacles; dissabte es projectà *Astèrix el gal* al matí; a la tarda es féu una cercavila i un correfoc al vespre. Dilluns, l'Àngel Daban amb les seves cançons i danses; dimarts, el grup titelles Naip, i dissabte, per acabar, la pel·lícula *Gran prix a la muntanya dels invents*. No cal dir el gran èxit que varen tenir totes les funcions.

Bàsicament, allò que es pretén és que es faci el que es faci, sigui veritat allò que diuen que «els espectacles de Rialles són diferents». És a dir, que els nois i noies s'hi trobin acollits, hom els salu-

di, els digui quelcom, els expliqui el que veuran... Ben diferent del que passa quan van a un altre lloc.

Grup RIALLES de Cassà

ABRIL-MAIG-JUNY 84

Els refugis de Catalunya (IV)

Besiberri

INAUGURACIÓ: 11-9-1960

COMARCA: ALTA RIBAGORÇA

ACCESOS: De la Presa de Cavallers per Riu Malo 4 h
De l'Hospital de Viella 6 h 45 m
Del Refugi «Restanca» 3 h 30 m
Del Refugi «Ventosa i Calvell» 3 h 45 m

ASCENSIONS: Besiberri N (3.014 m), Coma-lo-forno (3.032 m), Besiberri S (3.030 m) i Punta Harlé (2.886 m).

BIBLIOGRAFIA: IGC n.º: 181 G.R.:

Guies i Mapes:

GUIES: «Pallars-Aran», del CEC.

MAPES: RIBAGORÇA, de l'Editorial Alpina.
MONTARDÓ, de l'Editorial Alpina.
VALL D'ARAN, de Ramon de Semir.
CAP D'ARAN-PALLARS SOBIRÀ, de la FEM.

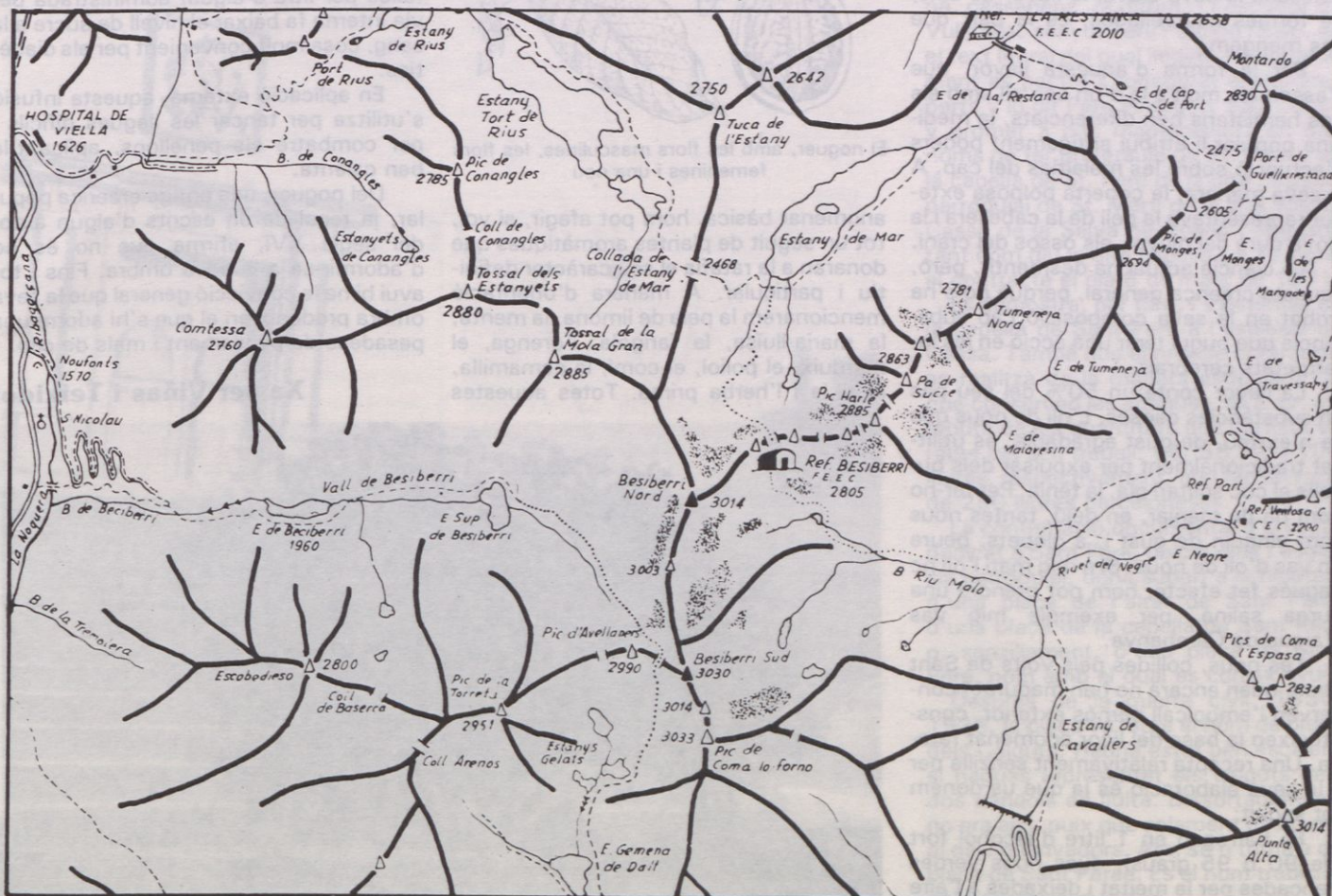
POBLE MÉS PROPER: Boí

SITUACIÓ: Latitud 42° 36'31" N. Longitud 4° 31'06" E. A 2.805 metres d'altària, en la Bretxa Peyta.

CARACTERÍSTIQUES: Refugi prefabricat, amb armadura de fusta, aïllat, i recobert en alumini. Refugi-Bivac. No guardat i obert. 12 places.

EQUIPAMENTS: Aigua per fusió de neu. No hi té llum. Lliteres plegables de lona. Lloc per a cuinar. Niu de socors. Disposa de butà per a emergències. Flassades.

NOTES: Fabricat a Barcelona, per membres del Comitè, desmuntat i numerat per al seu trasllat i posterior pujada a l'enclavament definitiu en helicòpter, muntat i acabat pels mateixos constructors.

ESCALA 1:50.000

0 1 2 3 Km

El noguer

El noguer és una planta molt familiar en les terres plujoses i humides del país, on és plantat per les proximitats de les cases de pagès per aprofitar-ne, sobretot, els fruits, les nous. Però per terra baixa és també apreciat i, de vegades, se'l pot veure igualment plantat en alguna masia escampada. Si hom el deixa al seu aire, amb el temps arriba a fer-se un arbre monumental.

El noguer té les flors masculines diferents de les femenines, però ambdues classes de flors estan en el mateix arbre. Les flors masculines estan agrupades en gran quantitat en inflorescències poc vistoses que pengen i les flors femenines, que tenen ja, en petit, la forma de nou amb dues banyetes al capdemunt, s'ajunten en grups de 2 o de 3 als extrems de les branques més noves.

La nou no és pas un fruit sec, com l'avellana o els cacauets, sinó carnós, com el préssec o la pruna, però amb carn ni tan gruixuda ni tan sucosa. Després d'assaonada, quan la polpa s'ha assecat i ha caigut, el pinyol resta al descobert. Estellada la seva clova, la llavor de dins, de formes acervellades, és la part que ens mengem.

Per la forma d'aquesta llavor, que s'assembla molt a la d'un cervell amb els dos hemisferis ben diferenciats, la medicina popular li atribuï antigament poders d'actuació sobre les malalties del cap. A la seva manera, la coberta polposa exterior representava la pell de la cabellera i la clova dura del pinyol, els ossos del crani.

La ciència actual ha desmentit, però, aquesta creença general, perquè no s'ha trobat en la seva composició cap substància que pugui tenir una acció en les infermetats cerebrals.

La llavor conté un 50% del seu pes en substàncies olioses. L'oli de nous que se n'extreu, de gust agradable, és utilitzat tradicionalment per expulsar dels budells el cuc solitari pla, la tènica. Per fer-ho hom ha de menjar, en dejú, tantes nous com vinguin de gust i, a glopets, beure un vas d'oli de nous. Si a mig matí l'oli no hagués fet efecte, hom pot prendre una purga salina, per exemple mig vas d'aigua de Carabanya.

Les nous, collides pels volts de Sant Joan, quan encara no han madurat i conserven l'embolcall carnós exterior, constitueixen la base del licor anomenat ratafia. Una recepta relativament senzilla per a la seva elaboració és la que us donem tot seguit:

Es barregen en 1 litre d'alcohol fort (de 90 o 95 graus), dues nous verdes trencades per la meitat i deixades a l'aire unes quantes hores, cinc claus d'espècia, un canó de canyella i mitja nou moscada. A aquesta barreja, que podríem

El noguer, amb les flors masculines, les flors femenines i una nou

anomenar bàsica, hom pot afegir, si vol, tot un seguit de plantes aromàtiques que donaran a la ratafia el seu caràcter definitiu i particular. A manera d'orientació mencionarem la pela de limona, la menta, la maria-lluïsa, la farigola, l'orenga, el marduix, el polioli, el comí, la camamilla, la til·la i l'herba prima. Totes aquestes

plantes s'hi han d'afegir, però, en molt poca quantitat.

Tots aquests ingredients es posen en una ampolla ben tapada i es deixen en maceració 40 dies a sol i serena. Cada dia s'ha de remenar una mica l'ampolla.

Passats els 40 dies es pot ja colar l'alcohol, que s'haurà impregnat de les essències i aromes de les herbes que s'hi hagin afegit.

Hom ha de preparar llavors un almívar desfent del tot 2 kg. de sucre en 1 litre d'aigua, escalfant suaument. Quan aquest almívar sigui fred, es barreja amb l'alcohol i es deixa tot plegat uns quants dies perquè la mescla quedi ben homogeneïtzada. Si es troba que la ratafia és massa forta d'alcohol, s'hi pot afegir més almívar.

La ratafia és un tònic estomacal excel·lent. Se'n pot prendre una copeta abans de menjar.

Segons el que va demostrar en la seva tesi doctoral M. Raynaud, de la universitat de Lió (França) l'any 1.932, la infusió de fulles de noguer (unes 2 unces de fulles per litre d'aigua) administrada per via interna fa baixar el nivell de sucre a la sang, cosa molt convenient per als diabètics.

En aplicació externa, aquesta infusió s'utilitza per tancar les llagues difícils i per combatre els penellons, aplicant-la ben calenta.

Del noguer, una antiga creença popular, ja recollida en escrits d'algun autor del segle XVI, afirma que no és bo d'adormir-se a la seva ombra. Fins i tot avui hi ha la convicció general que la seva ombra produeix en el que s'hi adorm una pesadesa de pensament i mals de cap.

Xavier Viñas i Teixidor

Toponímia urbana de Cassà de la Selva

La plaça de Sant Pere

Per Narcís Puigdevall i Diumé

Parlàvem, en el nostre article anterior, de la plaça de Sant Pere, aquest quadrilàter irregular que s'obre davant de la imponent façana de ponent de la nostra església parroquial, presidida pel gran medalló que representa Sant Martí, patró de la vila.

I hom es pregunta immediatament: Per què se'n diu la plaça de Sant Pere? Amb absoluta exactitud, no se sap pas. Ni el senyor Joan Gener i Roca en els seus *Apunts d'història de Cassà de la Selva*, ni el senyor Miquel Juanola i Benet en el seu recull intítulat *Reportajes históricos de Cassà de la Selva*, en descobren l'entrellat. I no solament això: de la plaça de Sant Pere no en diuen ni una paraula. Segurament, no van trobar mai cap document que la mencionés.

No obstant això, la plaça existeix i porta un nom. Qui li va posar? Quan li van posar? Per què li van posar? Heus ací les tres preguntes que el lector es farà de seguida. A les dues preguntes primeres no podem oferir cap contesta ni cap explicació convincent. Sembla, però, que la denominació és força antiga, potser del segle XVII.

Pel que fa a la tercera pregunta —per què li van posar el nom de plaça de Sant Pere—, ja tenim algun indici i podem, fins i tot, jugar amb la hipòtesi.

Sense bandejar totalment la possible existència d'una capelleta dedicada al príncep dels apòstols en el clos de l'antic cementiri —no es pot eliminar d'antuvi la hipòtesi que la capella del cementiri tingués aquesta advocació—, tot fa pensar que el nom de la plaça de

Sant Pere li ve de la capella de l'interior de l'església, avui dedicada a la Mare de Déu del Carme, però que en temps anteriors degué estar dedicada a l'apòstol. Així, és molt possible que la denominada en la Consueta parroquial «escala del Carme», hagués estat coneguda, anteriorment, per «escala de Sant Pere» i, per analogia, la plaça que s'estenia als seus peus per plaça de Sant Pere.

Que hi hagués una capella dedicada a Sant Pere dins la nostra església parroquial, és segur. En la seva recent obra *LA NOSTRA ESGLÉSIA*, mossèn Josep Xutglà i Figueres, rector de Cassà de la Selva, publica un article aparegut abans a la revista local *LLUM I GUIA*, en el qual figura el contracte atorgat entre el reverend Miquel Guich, manumissor de l'últim testament del senyor Pere Moner, pare, o sigui, treballador de la llana, cassanenc, ja difunt, i l'escultor de Vulpellac senyor Pere Perdigo i Saló, en el text literal del qual llegim: «E primerament es pactat i concordat entre dites parts y lo dit Pere Perdigo y Saló convé y promet a dits manumissors en dits noms de fer un retaule de St. Pere y en la capella de St. Pere de la dita Esglesia parroquial de St. Martí de la dita Vila de Cassà de la Selva de alçada i amplada tant com diu la dita capella...» Es signà el contracte el dia 8 de març de 1671.

Es demostra, per tant, l'existència de la capella de Sant Pere a l'església de Cassà. També que el retaule contractat es realitzà de la manera estipulada, ja que conserven les èpoques, és a dir, els rebuts de les quantitats que l'artista va rebre pel seu treball: 55, 55, 40 i 100 lliures, respectivament, que fan un total de 250 lliures barceloneses.

La confirmació documental d'un altar dedicat a Sant Pere, ubicat dins l'església parroquial, dona suport a la hipòtesi d'una plaça de l'altar de Sant Pere, d'una plaça de la capella de Sant Pere o, senzillament, d'una plaça de Sant Pere, nom amb el qual es coneix avui.

Després de la guerra civil, 1936-1939, la plaça va rebre el nom de plaça dels Caiguts. Hauria estat ben escait si hagués representat els caiguts dels dos bàndols en lluita. Dissortadament, no era així, puix que solament es referia al dels guanyadors. Ara, se'n torna a dir plaça de Sant Pere. És el nom tradicional i esperem que duri.

En el centenari de Josep Carner (1884-1970)

Amb motiu de complir-se enguany el centenari de Josep Carner, portem a les planes de DRECER un poema titulat *Retorn a Catalunya* i un escrit realitzat per Narcís

Comadira entorn de la personalitat de Josep Carner. La selecció d'aquests textos ha anat a cura de Narcís Maymí.

RETORN A CATALUNYA

Ja veig damunt la serra de foc el nostre pi.
Oh gent que per les feixes daurades feu camí!
Em sobta com un vi

la força tota vella i humil que ens agermana.
(És viu com la ginesta i com el blau marí
el teu escarafall, oh noia catalana.)

Com somrieu en hores del vespre, masos blancs,
entre pellers de bona companyia,
i cada mas ateny en curta rogalia
bosquet i blat i vinya i un marge amb tres pollancs.

Voldria, tot perdent-me per valls i fondalades,
dir tes llaors, oh terra de salut!,
enmig de coses fosques i vides oblidades
com aquest grill que canta dins un camí perdut.

La Pedra de toc

Josep Carner, «que tots nosaltres ens ha fet», com diu Gabriel Ferrater, és el punt de partida de tota la poesia catalana moderna. Tant si es vol com si no. Verdguer és, malgrat la seva importància històrica, terriblement llunyà. Rescatà la llengua autèntica, explorà tots els racons de la ruralia, teixí un cos poètic fonamental amb una llengua rica i capaç d'operacions d'altura, però es quedà ancorat en no sabem ben bé quin segle, en la intemporalitat de la natura. Allò que té de millor Verdguer és del tot intemporal. En canvi, Maragall, l'altre predecessor il·lustre, ho és precisament per la seva temporalitat: és el primer modern. Allò que el salva és la cultura, no la natura. La llengua de Maragall és pobra, gastada per segles de vicissituds: és una llengua esmorçada. I la seva obstinació per la paraula viva prové de constatar que la llengua que tenia a les mans era una llengua mutilada, per no dir morta. Calia algú capaç de transportar tot el doll de la llengua de Verdguer des del remot passat on havia estat pouada fins a les portes del segle vint que Maragall havia esbotzat per

a nosaltres. Josep Carner fou el tità. Ell va amuntegar, va ordenar, va classificar, va enriquir, va esqueixar, va empeltar, va podar. Ell va ser el Linneu de la botànica lingüística poètica. I hi hagué un Riba, un Foix, un Ferrater...

Com va a ser possible aquesta operació? Primer amb un talent innat. Després amb unes circumstàncies socioculturals específiques. Finalment, amb una voluntat de poder sense desmai, basada en la virtut de la llengua.

Exigència moral i exigència lingüística

Jo ja no sé si la llengua catalana té cap avenir que no sigui el de la capelleta nostàlgica i arqueològica. Però avui que recordem Carner i el seu treball ingent, la seva voluntat de poder, gosaria demanar un esforç suprem de reflexió i estudi, d'observació i de treball, de rigor i d'autoexigència. Gosaria demanar que tots plegats poguéssim llegir Carner en profunditat, entenent-lo. I si l'enten-

guéssim sabríem que no es tracta de salvar una llengua acurada per a consol «d'iniciats lletraferits», cosa que no té cap mena de sentit, sinó de fer-nos dignes d'una llengua que ens serveixi per a la vida. Com més gran sigui la nostra exigència vital i moral més gran serà la nostra exigència lingüística. Que l'estat actual de la llengua catalana no és més que un símptoma de la falta de valors general que ens envolta.

Al pròleg de «Llunyania», Carner va escriure: «Cadascú de nosaltres ha de créixer, i bé pot: la gran virtut de la llengua li ho permet». Carner confiava en la virtut de la llengua, virtut que ell havia contribuït a donar-li en bona part. Però el que de debò li interessava era el creixement de cadascú de nosaltres. Creixem, dons, i que d'aquest creixement la llengua en sigui la pedra de toc que ens testifiqui que s'ha acabat el plom i que és possible una altra edat daurada.

NARCÍS COMADIRA

L'expedició femenina «Kangtega-Majorica-84»

L'expedició femenina «Majorica-Kangtega-84» va aconseguir el 15 de maig passat el seu objectiu i posà la senyera al cim del pic de Kangtega, de 6.779 metres a l'Himàlaia. La primera expedició femenina espanyola que intentà assolir un pic de l'Himàlaia culminà així el seu objectiu i després de molts de problemes cinc de les sis catalanes de l'expedició arribaren al cim.

L'èxit assolit per Meri Puig, Esperança Capella, M. Carme Magdalena, Lídia Riera, Mònica Verge i Carme Melis no s'ha aturat aquí, ja que les expedicionàries estan pensant ja en una nova expedició de més alçada, ja que per a primavera del 1986 tenen concedit un permís per escalar l'Annapurna III, de 7.555 m, un projecte que les té molt engrescades.

Una expedició que no va poder arribar amb èxit va ser la mataronina al Lhotse Shar, de 8400 metres, la qual va abandonar la seva temptativa de pujar aquest pic de l'Himàlaia el 21 de maig passat. Les raons facilitades oficialment per aquest abandonament van ser el mal temps i la manca d'aliments. Els components de la cordada d'atac van arribar fins als 7350 metres abans de renunciar a l'intent.

L'expedició catalana estava formada per Antoni Sors, Anton Ricart, Sergi Escalera, Manu Badiola i Mercè Macià. Les condicions meteorològiques es van posar insuperables a partir del camp III i impediren la instal·lació del camp IV.

Però en aquesta expedició s'aconsegüí un nou èxit en el camp de l'alpinisme català, ja que l'escaladora Mercè

Macià aconseguí ser la primera dona espanyola que superava la barrera dels 7300 metres i en arribar a 7350 trencava el rècord que ostentava Montserrat Jou des de l'any 1975 i que era de 7250 metres. En retornar de l'expedició Mercè Macià va manifestar el seu desig d'arribar a un 8.000. Mercè Macià va néixer a Camprodon fa 27 anys.

Una cordada lleugera integrada pels alpinistes catalans Nil Bohigas i Enric Lucas, intentarà el proper mes de setembre l'ascensió a l'Annapurna per la seva paret sud. L'Annapurna, de 8026 metres, fou conquerit fa deu anys per tres alpinistes catalans, Anglada, Pons i Civis, i ara aquests dos joves, que foren components de l'Everest-83, intentaran repetir l'èxit. L'expedició està planejada sense portejadors ni oxigen, que si bé dóna més lleugeresa a la cordada n'augmenta la seva perillositat i dificultat.

Una altra expedició que es prepara per a aquest estiu és l'Himàlaia-84, en la qual prendran part cinc muntanyencs de la vegueria de Girona. L'expedició anirà encapçalada per Ramon Estiu, un gran conegut a Cassà, on ha presentat nombrosos muntatges de les seves darreres expedicions i els seus membres seran, en la majoria, de la UEC de Girona.

Continuem amb alpinisme i amb expedicions que assoleixen els seus objectius; ara ha estat l'expedició

Bhagirathi-84 la que ha arribat al cim del pic que porta aquest nom a l'Índia, un pic de 6454 m d'alçària. La dificultat de la ruta escollida per a l'ascensió al Bhagirathi III dóna més importància a aquesta expedició, que finalitzà amb un bon èxit per als quatre escaladors catalans que la componien. Els components de l'expedició foren Josep Lluís Moreno Miguel, del CEC, de 26 anys; Joan A. Tomàs Gutiérrez, de 27 anys, del CEC; Joan Carles Aldeguer Garcia, de 26 anys i Sergi Martínez Sanchez, de 25 anys, estudiant.

Mercè Macià ha establert un nou sostre de l'alpinisme femení espanyol

Agenda d'actes

Les activitats de la Colla Excursionista Cassanenca previstes per a aquest estiu són variades i van dirigides molt especialment a establir un contacte amb la natura i l'aire lliure en aquest dies d'esbarjo, vacances i descans.

Per a la mainada hi ha organitzats els tradicionals **campaments d'estiu**, que es realitzaran en dos torns segons les edats:

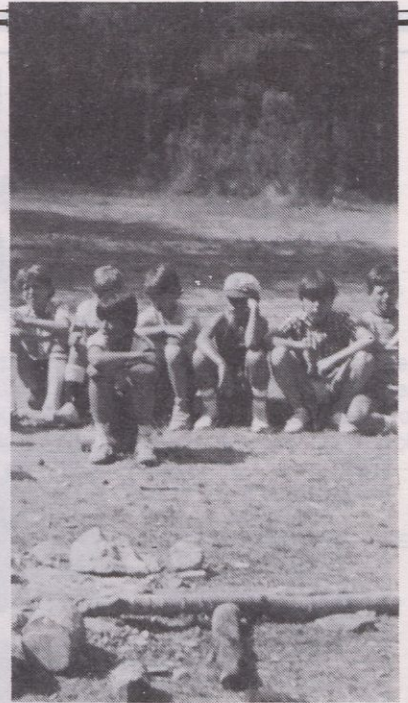
Primer torn per als més grans (**11-14 anys**) dels dies **21 al 30 de juliol**. Preu: socis, 6.000 ptes; no socis, 7.000 ptes.

Segon torn, per a nens i nenes de **7 a 10 anys**, del **30 de juliol al 5 d'agost**; preu per als socis: 4.400 ptes. Per als no socis, 5.100 ptes.

Els campaments es duran a terme a la **Vall del Bac**, al terme municipal de la Vall de Bianya i el preu comprèn el viatge, menjar i estada per a tots els dies del campament; monitors especialitzats estaran a càrrec de la mainada en aquestes dies amb jocs, activitats diverses, excursions, etc. etc. Les inscripcions per als campaments s'han de formalitzar a en **Sisu Domingo** o la **Ciò Pol**.

Pel que fa als més grans, els socis tenen oportunitat d'assistir al tradicional **campament social de la Colla**, que enguany es durà a terme a **Taberners, al Pirineu Central**. El campament social es durà a terme els dies **8 al 15 d'agost**.

Altrament per a **tota la mainada de Cassà** que aquest estiu vulgui gaudir-ne, recordem que el grup Rialles conjuntament amb l'Ajuntament de Cassà ha organitzat un **casal d'estiu** que es durà a terme els mesos de juliol i agost.

L'estiu és temps d'esplai, temps de contacte amb la natura i temps per gaudir de l'aire lliure.

En els campaments de la Colla Excursionista t'oferim l'oportunitat d'aprofitar aquest estiu amb unes experiències inoblidables i engrescadores.

Aprofita l'estiu i vine amb nosaltres, als campaments per a infants i adults.

company (a) Biblioteca de la Caixa

adreça _____

DRECERA número **17**

COLLA EXCURSIONISTA CASSANENCA

